

۱۴۵۳۴۵۴

مقدمه

حقوق کار

دکتر کورش استوار سنگری

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی شیراز

سرشناسه : استوار سنگری، کورش
عنوان قراردادی : ایران. قوانین و احکام Iran. Laws. etc
عنوان و نام پدیدآور : مقدمه حقوق کار / کورش استوار سنگری
مشخصات نشر : تهران: نشر میزان، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری : ۲۱۶ ص.
فروست : نشر میزان؛ ۱۰۲۵.
شابک : 978-964-511-824-0

وضعیت فهرست نویسی : فیپا
موضوع : کار -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع : Laboor laws and legislation -- Iran
موضوع : روابط کارگر و کارفرما -- ایران
موضوع : Industrial relations-- Iran
رده بندی کنگره : الف ۱۲۷۰/۷ KMH
رده بندی دهکده : ۳۴۴/۵۵۰۱۰
شماره کتابشناختی ملی : ۴۴۸۷۷۵۰

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل، فترونیک، و...) از این اثر بدون اخذ مجوز
از ناشر خلاف تعهد ناشر و دیگر قوانینی دارد.
لطفا در صورت مشاهده، موارد را به شماره تلفن های ذیل اطلاع دهید.

۱۰۲۵

نشر میزان

مقدمه حقوق کار

دکتر کورش استوار سنگری

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۵

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شماره: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۱-۸۲۴-۰

دفتر مرکزی: خ شهید بهشتی، بعد از چهارراه سهروردی، خ کاووسی فر، کوچه نکسا، پلاک ۳۲، تلفن ۸۸۵۴۹۱۳۱
فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، زوبروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخررازی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۴۶۷۷۷۰
واحد پخش و فروش: خیابان سمنه، بین مفتوح و فرصت، پلاک ۱۰۴، تلفن ۸۸۳۴۹۵۲۹-۳۱
پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

فهرست مطالب

۱۵.....	مقدمه
۱۹.....	فصل اول - تعریف، اصول، تاریخچه و منابع حقوق کار
۲۰.....	مبحث اول: تعریف و اصول
۲۰.....	گفتار اول: تعریف و موضوع حقوق کار
۲۲.....	گفتار دوم: فلسفه وجودی حقوق کار
۲۴.....	گفتار سوم: اصول حاکم بر حقوق کار
۲۴.....	بند اول - اصل حمایتی بودن و آثار آن
۲۶.....	بند دوم: اصل تعادل بخشی
۲۶.....	گفتار چهارم: جایگاه حقوق کار در علم حقوق
۲۷.....	گفتار پنجم: ارزش کار در اسلام
۲۹.....	مبحث دوم: تاریخچه حقوق کار
۲۹.....	گفتار اول: در جهان
۳۳.....	گفتار دوم: تاریخچه حقوق کار ایران
۳۴.....	بند اول - مقررات حاکم بر کار از مشروطیت تا اولین قانون کار
۳۶.....	بند دوم - قوانین کار سال‌های ۲۵، ۲۸ و ۳۷
۳۷.....	۱- تصویبنامه سال ۱۳۲۵
۳۷.....	۲- قانون کار سال ۱۳۲۸
۳۸.....	۳- قانون کار سال ۱۳۳۷

- ۳۹..... بند سوم - قانون کار در جمهوری اسلامی (۱۳۶۹).....
- ۴۳..... گفتار سوم: دوره‌های حقوقی تحولات روابط کار.....
- ۴۳..... الف - دوره قراردادی محض.....
- ۴۴..... ب - دوره حمایتی و چانه زنی.....
- ۴۵..... مبحث سوم: منابع حقوق کار.....
- ۴۶..... گفتار اول: منابع داخلی.....
- ۴۶..... بند اول: قانون.....
- ۴۷..... الف - قانون اساسی.....
- ۴۸..... ب - قانون عادی.....
- ۴۸..... ج - مقررات دولتی (آئین‌نامه دستورالعمل).....
- ۴۹..... بند دوم: عرف.....
- ۵۰..... بند سوم: رویه و سوابق.....
- ۵۱..... بند چهارم: دکترین.....
- ۵۲..... بند پنجم: منبع ویژه حقوق کار (مآزهای دسته جمعی کار).....
- ۵۲..... الف - تعریف.....
- ۵۳..... ب - هدف و فلسفه وجودی پیمان‌های دسته جمعی کار.....
- ۵۳..... ج - شرایط خاص صحت پیمان‌های دسته جمعی کار.....
- ۵۸..... د - آثار پیمان.....
- ۵۹..... ۲- اثر پیمان از نظر مدت.....
- ۶۰..... و- جایگاه پیمان‌های دسته جمعی به عنوان منبع حقوق کار.....
- ۶۱..... گفتار دوم: منابع بین‌المللی حقوق کار.....
- ۶۱..... بند اول: موازین عام حقوق بشری.....
- ۶۳..... بند دوم: مقاوله‌نامه و توصیه‌نامه‌های سازمان بین‌المللی کار.....
- ۶۴..... الف - نهاد قاعده‌گذار سازمان بین‌المللی کار.....
- ۶۵..... ب - چگونگی وضع مقاوله‌نامه و یا توصیه‌نامه.....
- ۶۶..... ج - ضمانت اجرای رعایت مقاوله‌نامه.....

۶۷	فصل دوم - شناخت ارکان روابط کار
۶۸	مبحث اول: کارگر کیست؟
۶۹	گفتار اول: ملاک‌های تشخیص کارگر از غیر کارگر
۶۹	الف - ملاک‌های قابل تردید
۷۱	بند دوم: تبعیت حقوقی به عنوان ملاک مقبول
۷۳	بند سوم: ملاکهای عینی تشخیص کارگر
۷۴	الف - کنترل و سلطه کارفرما
۷۴	ب - استفاده از ابزار کار کارفرما
۷۵	ج - دریافت مزد
۷۶	گفتار دوم: تعریف کارگر در قانون کار
۷۹	مبحث دوم: کارفرما، مسائل پیرامون آن
۷۹	گفتار اول: کارفرما کیست؟
۷۹	گفتار دوم: نمایندگان کارفرما
۷۹	بند اول: مفهوم نمایندگان کارفرما
۸۰	بند دوم: جایگاه حقوقی نمایندگان کارفرما
۸۰	الف - جایگاه حقوقی نمایندگان در برابر کارفرما
۸۱	ب - جایگاه حقوقی نمایندگان در برابر کارگران
۸۲	گفتار سوم: تغییر کارفرما و آثار آن
۸۳	مبحث سوم: دایره شمول قانون کار و مستثنیات آن
۸۳	گفتار اول: قاعده کلی، اصل بر شمول قانون کار
۸۴	الف - کارگران
۸۴	ب - کارفرمایان
۸۴	ج - نمایندگان، کارفرمایان و کارگران
۸۵	د - کارآموزان
۸۷	هـ - کارگاه‌ها
۸۹	گفتار دوم: مستثنیات قانون کار

- بند اول: عدم شمول کامل ۸۹
- الف - مشمولین قانون استخدام کشوری (مدیریت خدمات کشوری) ۸۹
- ب - اشخاص مشمول قوانین و مقررات خاص استخدامی ۹۰
- ج - مناطق آزاد ۹۱
- بند دوم: عدم مشمول جزئی (برخی از مواد قانون کار) ۹۱
- ۱- کارگاه‌های خانوادگی ۹۱
- ۲- کارگران بخش کشاورزی ۹۳
- ۳- مواد مندرج در ماده ۱۹۰ ۹۳
- الف - صیادان ۹۳
- ب - خدمه و مستخدمین منازل ۹۴
- ج - معلمان ۹۴
- د - کارگری که مام یا قسمتی از مزد و در آمد آنها بوسیله مشتریان یا مراجعین تأمین شود ۹۴
- هـ - کارگرانی که کار آنها علاً در ساعات متناوب انجام می‌گیرد ۹۵
- بند سوم: شمول قانون کار بر بیگانگان ۹۵

فصل سوم - قرارداد کار ۹۷

- مبحث اول: تعریف، شرایط صحت و انواع قرارداد کار ۹۸
- گفتار اول: تعریف قرارداد کار و تمایز آن از دیگر قراردادها ۹۸
- گفتار دوم: جایگاه قرارداد کار در روابط کار ۹۹
- گفتار سوم: شروط الزامی اختیاری در قرارداد کار و تغییر آن ۱۰۰
- بند اول: شروط الزامی ۱۰۰
- بند دوم: شروط اختیاری ۱۰۱
- بند سوم: تغییر شرایط ۱۰۲
- گفتار چهارم: شرایط صحت قرارداد کار ۱۰۳
- بند اول: اهلیت طرفین ۱۰۳

الف - اهلیت کارفرما.....	۱۰۳
ب - اهلیت کارگر.....	۱۰۴
بند دوم: قصد و رضای طرفین.....	۱۰۵
الف - اکراه.....	۱۰۶
۱- تأثیر اکراه کارفرما بر قرارداد کار.....	۱۰۶
۲- اثر اکراه کارگر.....	۱۰۶
ب - اشتباه.....	۱۰۷
بند سوم: معین بودن مورد معامله (قرارداد).....	۱۰۹
بند چهارم: مشروعیت مورد قرارداد.....	۱۱۰
بند پنجم: عدم رعایت شرایط صحت.....	۱۱۱
گفتار چهارم: انواع قرارداد کار.....	۱۱۲
بند اول: قرارداد کار (اعتبار مدت (موقت و دائم).....	۱۱۲
۲- قرارداد کار به اعم از مسموم: معین بودن یا معین نبودن کار.....	۱۱۶
۳- قرارداد کار به اعتبار نحوه نظیم کتب و شفاهی.....	۱۱۷
۴- قرارداد کار به اعتبار نحوه محاسبه مزد: کارمزدی و روزمزدی یا گاه (مدت) مزدی.....	۱۱۸
۵- قرارداد کار به اعتبار قطعیت (قطعی و آزمایشی).....	۱۱۸
مبحث دوم: تعلیق قرارداد کار.....	۱۱۹
گفتار اول: شرایط تعلیق.....	۱۱۹
گفتار دوم: موارد تعلیق قرارداد.....	۱۲۰
گفتار سوم: وضعیت مزد در زمان تعلیق.....	۱۲۲
الف - در اخراج.....	۱۲۳
ب - توقیف کارگر.....	۱۲۴
ج - اعتصاب.....	۱۲۵
گفتار چهارم: پایان تعلیق.....	۱۲۶
گفتار پنجم: نحوه احتساب ایام تعلیق به عنوان سابقه.....	۱۲۷
مبحث سوم: خاتمه قرارداد کار.....	۱۲۸

- ۱۲۹..... گفتار اول: خاتمه به لحاظ انقضاء مدت قرارداد
- ۱۳۰..... گفتار دوم: خاتمه به دلیل پایان کار (انجام موضوع)
- ۱۳۱..... گفتار سوم: خاتمه قرارداد به لحاظ انحلال
- ۱۳۲..... بند اول: انحلال به تراضی (اقاله)
- ۱۳۳..... بند دوم: انحلال ارادی (انحلال قرارداد با اراده یک طرف آن)
- ۱۳۳..... دسته اول: قرارداد کار برای مدت معین یا برای انجام کار معین
- ۱۳۴..... دسته دوم: قراردادهای دائم
- ۱۳۷..... الف - اخراج های موجه (قانونی)
- ۱۳۷..... ب - اخراج ناشی از قصور کارگر (ماده ۲۷)
- ۱۴۴..... ج - اخراج بعد از رفع حالت تعلیق با دلیل موجه (در حکم اخراج موجه)
- ۱۴۵..... د - فسخ قرارداد در صورت وجود و شرط فسخ در قرارداد
- ۱۴۶..... هـ - اخراج به دلیل صلاح ساختار کارگاه
- ۱۴۷..... دوم - اخراج غیر قانونی (سب و رجه)
- ۱۴۸..... بند سوم: انحلال غیر ارادی قرارداد کار
- ۱۴۸..... ۱- فوت کارگر
- ۱۴۸..... ۲- از کار افتادگی کلی کارگر
- ۱۴۹..... ۳- انحلال یا تعطیل کارگاه
- ۱۵۰..... ۴- قوه قاهره یا فورس مایور
- ۱۵۰..... ۵- محکومیت کارگر
- ۱۵۲..... ۷- ازدواج کارگر زن و منع وی توسط دادگاه
- ۱۵۲..... مبحث چهارم: حقوق و تکالیف و تعهدات طرفین
- ۱۵۲..... گفتار اول: حقوق و تعهدات کارگر
- ۱۵۲..... بند اول: حقوق کارگر
- ۱۵۳..... بند دوم: تعهدات کارگر
- ۱۵۳..... ۱- التزام به انجام کار
- ۱۵۳..... الف - اجرای کار باید شخصی باشد

۱۵۴.....	ب - رعایت دقت لازم و متعارف در انجام کار
۱۵۴.....	۲- امانتداری و حفظ اسرار و اموال کارفرما
۱۵۴.....	۳- اطاعت از دستورات کارفرما
۱۵۴.....	۴- رعایت مقررات انضباطی کارگاه
۱۵۵.....	۵- رعایت مقررات و ضوابط مربوط به ایمنی و بهداشت کار
۱۵۵.....	۶- رعایت شروط قراردادی
۱۵۶.....	گفتار دوم: حقوق و تعهدات و تکالیف کارفرما
۱۵۶.....	بند اول: حقوق کارفرما
۱۵۶.....	۱- حق اداره کارگاه
۱۵۷.....	۲- حق استخدام کارگر (پذیرش یا عدم پذیرش متقاضی کار)
۱۵۸.....	۳- حق صرفه و جور (امر و نهی)
۱۵۸.....	۴- حق تدریس این ناموس اعمال مقررات انضباطی
۱۵۸.....	۵- حق دریافت خسارت
۱۵۹.....	بند دوم: تعهدات و تکالیف کارفرما

۱۶۱..... فصل چهارم - شرایط کار

۱۶۲.....	مبحث اول: مزد
۱۶۲.....	گفتار اول: مفهوم مزد در قانون کار
۱۶۳.....	گفتار دوم: مفاهیم چهارگانه مزد در قانون کار ۱۳۶۹
۱۶۴.....	بند اول: حق السعی
۱۶۴.....	بند دوم: مزد
۱۶۶.....	بند سوم: مزد ثابت
۱۶۶.....	بند چهارم: مزد مبنای (مزد شغل)
۱۶۶.....	گفتار سوم: انواع مزد (بر مبنای نحوه محاسبه)
۱۶۷.....	بند اول: تعیین مزد براساس زمان (مدت)
۱۶۸.....	بند دوم: تعیین مزد براساس مقدار کار (کارمزدی)

- گفتار چهارم: حمایت‌های قانونی از مزد..... ۱۶۹
- ۱- تعیین و رعایت حداقل دستمزد..... ۱۷۰
- مبنای اول - تأمین زندگی خانواده کارگر بدون در نظر گرفتن مشخصات کارگران و ویژگی..... ۱۷۰
- مبنای دوم - لحاظ کردن تورم در اعلام حداقل دستمزد سالیانه..... ۱۷۱
- ۲- تهیه و اجرای طبقه بندی مشاغل..... ۱۷۱
- ۳- رعایت اصل مزد مساوی برای کار مساوی..... ۱۷۲
- ۴- رعایت فواصل زمانی مرتب در پرداخت مزد..... ۱۷۲
- ۵- پرداخت به صورت نقدی..... ۱۷۳
- ۶- محدودیت‌های قانونی برداشت از مزد..... ۱۷۴
- الف - موافقت برداشت از مزد کارگر توسط کارفرما با حکم دادگاه..... ۱۷۴
- ب - موافقت برداشت اختیاری کارفرما..... ۱۷۵
- ۷- پذیرش مصداق مرض به مزد به عنوان طلب ممتاز..... ۱۷۶
- ۸- مسئولیت مقاطعه دهندگان رخصت مزد کارگران مقاطعه کاران..... ۱۷۷
- ۹- مزد و مرور زمان..... ۱۷۸
- مبحث دوم: مدت کار..... ۱۷۸
- گفتار اول: مدت کار روزانه و هفتگی..... ۱۷۹
- بند اول: مفهوم مدت کار..... ۱۷۹
- بند دوم: ساعت کار روزانه و هفتگی..... ۱۷۹
- الف - ساعت کار در مشاغل عادی..... ۱۷۹
- ب - در کارهای سخت و زیان‌آور..... ۱۸۰
- گفتار دوم: انواع کار با توجه به نحوه زمان بندی..... ۱۸۰
- ۱- کار در شب..... ۱۸۰
- ۲- کار متناوب..... ۱۸۰
- ۳- کار نوبتی..... ۱۸۱
- ۴- اضافه کاری یا کار اضافی..... ۱۸۱
- الف - اضافه کاری عادی که طبق م ۵۹ ق.ک. که دو شرط دارد..... ۱۸۲

فهرست مطالب □ ۱۳

- ب - اضافه کاری فوق العاده در وضعیت های اضطراری (م ۶۰ ق.ک)..... ۱۸۲
- گفتار سوم: تعطیلات و مرخصی ها..... ۱۸۳
- ۱- تعطیلات هفتگی..... ۱۸۳
- ۲- تعطیلات رسمی..... ۱۸۴
- ۳- مرخصی ها..... ۱۸۴
- مبحث سوم: شرایط کار زنان و کودکان..... ۱۸۶
- گفتار اول: شرایط کار زنان..... ۱۸۶
- گفتار دوم: شرایط کار کودکان..... ۱۸۷
- مبحث چهارم: تکالیف رفاهی کارفرمایان..... ۱۸۸
- مبحث پنجم: حفاظت ایمنی و بهداشت کار..... ۱۹۰
- گفتار اول: شرایط ایمنی و بهداشت کار..... ۱۹۱
- گفتار دوم: اشخاص مسئول برات مربوط به حفاظت فنی و بهداشت کار..... ۱۹۱
- بند اول: تکالیف اشخاص مسئول قانون کار..... ۱۹۲
- بند دوم: تکالیف اشخاص مسئول قانون کار..... ۱۹۲
- الف - تکالیف کارفرمایان و نمایندگان آنان..... ۱۹۲
- ب - تکالیف کارگران و کارآموزان..... ۱۹۳
- گفتار سوم: آثار عدم رعایت مقررات مربوط به حفاظت ایمنی و بهداشت کار..... ۱۹۳
- بند اول: حادثه حین انجام کار و بواسطه کار..... ۱۹۴
- الف - حادثه ناشی از کار برای کارگر..... ۱۹۵
- ب - تفکیک مسئولیت کارفرما و نماینده وی در بروز حادثه برای کارگر..... ۱۹۷
- ج - حادثه ناشی از کار بواسطه فعل کارگر..... ۱۹۸
- بند دوم: حادثه حین انجام کار (یا در محیط کار) غیر ناشی از کار..... ۱۹۹
- فصل پنجم - بازرسی کار و مراجع حل اختلاف کار..... ۲۰۱
- مبحث اول: بازرسی کار..... ۲۰۲
- گفتار اول: وظایف نهاد بازرسی کار..... ۲۰۲

۲۰۲.....	بند اول: وظایف حقوقی
۲۰۳.....	بند دوم: نظارت فنی، ایمنی
۲۰۳.....	بند سوم: وظایف آموزشی
۲۰۳.....	بند چهارم: ارزیابی و تجزیه و تحلیل
۲۰۴.....	گفتار دوم: اختیارات و محدودیت‌های بازرسان کار
۲۰۴.....	بند اول: اختیارات
۲۰۵.....	بند دوم: محدودیت‌های بازرسان
۲۰۵.....	بند سوم: ارزش حقوقی گزارش بازرسان
۲۰۵.....	مبحث دوم: راجع رسیدگی به دعاوی بین کارگران و کارفرمایان
۲۰۶.....	گفتار اول: مراجع رسیدگی به دعاوی کیفری
۲۰۷.....	گفتار دوم: مراجع رسیدگی به دعاوی حقوقی
۲۰۷.....	بند اول: در اختلافات فردی
۲۰۸.....	۱- هیأت‌های تشخص به عنوان مرجع بدوی حل اختلاف
۲۰۸.....	۲- هیأت حل اختلاف به عنوان مرجع تجدیدنظر
۲۰۹.....	بند دوم: در اختلافات جمعی
۲۱۱.....	پیوست - پیرامون لایحه اصلاح قانون کار
۲۱۵.....	فهرست منابع
۲۱۵.....	الف - کتب
۲۱۶.....	ب - جزوات و پایان نامه‌ها و مجموعه قوانین

مقدمه

بدون تردید کتب حقوق کار دکتر سید عزت الله عراقی بویژه دو جلد حقوق کار سال‌های ۱۳۵۰ شمسی که در سال‌های ۸۰ به بعد با توجه به تغییر قانون در سال ۶۹ تغییر و بازنگری بنیادی شد علمی‌ترین و غنی‌ترین کتب حقوق کار ایران است.^۱ وجود این کتب صاحب نظران حوزه حقوق کار از جمله بنده را در نوشتن کتابی در خصوص حقوق کار مردود می‌ساخت. با خود می‌اندیشیدیم که چه سخنی بیش از مطالب حقوق کار دکتر عراقی داریم نه به واهی بر قلم آوریم. لذا هر چند سالها زمینه علمی و ذهنی برای اینجانب در تألیف کتاب حقوق کار وجود داشت اما نکته گفته شده مانع از نگارش کتاب می‌شد. اما چند عدا داشت تردید که نوشتن کتاب حقوق کار آغاز گردد. نکته اول این است که سرفصل‌های آموزشی در رشته حقوق بویژه کارشناسی بسیار نامناسب و نامتعادل است و فارغ‌التحصیلان این رشته در مقطع لیسانس آموزش‌های لازم جهت حل مسائل مختلف حقوقی را نمی‌بینند در مقطع کارشناسی سرفصل‌ها و ترم‌های متعددی به دروس حقوق اختصاصی و در درجه بعد به حقوق جزا اختصاص دارد. به نحوی که در ذهن عموم فارغ‌التحصیلان این مقطع گرایش و مطالب حقوق خصوصی یا حقوق جزا شکل گرفته است اما در اینجا در مقطع کارشناسی دو واحد حقوق کار تدریس شده است (می‌شود) که در ذهن دانشجوی بیش از خاطره‌ای نمی‌ماند و متأسفانه حتی در مقطع کارشناسی ارشد حقوق عمومی نیز حداکثر ۲ واحد دیگر درس حقوق کار به صورت الزامی تدریس می‌شود و در دوره

۱. هر چند که در خصوص حقوق کار نوعی آشفتگی در سال‌های اخیر رخ داده و کتب متعدد دیگری نیز انتشار یافته که همه آنها ارزش علمی ندارد ولی این امر به مفهوم نفی همه کتب انتشار یافته نیست و کتب ارزشمند دیگری است که نویسندگان نیز از آنها استفاده کرده است. در اینجا به کتابچه ارزشمند جناب دکتر سید محمد هاشمی به نام نگرشی بر قانون کار جمهوری اسلامی ایران باید یاد کرد که به عنوان ضمیمه مجله تحقیقات حقوقی دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی در سال ۱۳۷۰ و براساس قانون جدید کار و موازین بین‌المللی کار نوشته شده است یاد کرد هر چند متأسفانه کمتر تجدید چاپ شده و در دسترس علاقمندان نیست.

دکترای این رشته نیز هیچ اثری از این درس وجود ندارد. بدین خاطر عموم قضات و وکلای جامعه ایران در خصوص مسائل و پرونده‌های ناظر بر روابط کار دچار فقر آموزشی بارز هستند که این فقر در آرای که در این خصوص در محاکم صادر می‌گردد انعکاس پیدا می‌کند. لذا به نظر نویسنده رسید که در گام اول کتابی مختصر به صورت در آمدی بر حقوق کار نوشته شود تا نخست کلیات و اصولی از حقوق کار در ذهن خواننده شکل بگیرد، سپس به بحث‌های فنی تر و تخصصی تر پرداخته شود. در اینجا برای نویسنده اینکه این مطالب چگونه تنظیم و به خواننده انتقال یابد نیز مهم است و سعی شده است مطالب با یک نظم منطقی و روان، مطرح گردند.

نکته دوم که باعث تألیف این کتاب گردید تجربیات عملی نویسنده است، این تجربیات که بخشی از آن در حوزه کارهای وکالتی حاصل گردید باعث شد موازین حقوق کار بهتر عمیق شود و نویسنده حرفی برای گفتن داشته باشد. لذا نویسنده در این کتاب سعی می‌کند مسائل آرردهای مذکور لحاظ گردد.

تجربه دیگر عملی به عبت نگارش است که نویسنده با همراهی کانون وکلای فارس و اداره کل تعاون رفاه کار و رفا اجتماعی فارس شروع کرده است بدین صورت که نخست کارگاه‌های آموزشی حقوق کار فشرده‌ای با تأکید بر جنبه‌های کاربردی آن جهت کارآموزان و وکلا برگزار گردید و طبق توافقی با اداره کل کار و امور اجتماعی مقرر گردید که روزانه وکلای آموزش دیده در اداره کار شیراز حضور یابند و به مراجعین (کارفرمایان و کارگران) مشاوره بدهند که این عمل از ابتدای سال ۹۴ به صورت مستمر انجام می‌شود. هر چند که همزمان که به رشته و عاشقانه در اینجا وقت و دانش خود را به رایگان اعطاء می‌کنند حدود بیست نفره برای رلی تلاش و تعهد مستمر آنها ستودنی است. همراهی تعدادی از وکلای فارس در ارائه خدمات مشاوره‌ای باعث گردید که گروهی به عنوان وکلای حقوق کار تشکیل گردد و جلسات مستمر هفتگی جهت تبادل نظر در خصوص مسائل مبتلا به، تشکیل گردید. تشویق‌های اعضای گروه به نگارش کتاب حقوق کار نیز انگیزه دیگری برای نویسنده گردید.

هر چند که مباحث حقوق کار استعداد نگارش در چندین جلد را دارد ولی نویسنده قصد دارد مجموعه فعلی حقوق کار را در دو جلد منتشر کند. جلد اول که کتاب حاضر است در حقیقت مختصر و در آمدی بر حقوق کار است و همچنانکه گفته شد هدف

این است که محورهای اصلی حقوق کار گفته شود به همین لحاظ سعی شده است که حجم کتاب نیز زیاد نگردد. البته در اینجا نیز هر جا که میسر بوده است جهت متخصصین و علاقمندان شماره آرای ذیربط دیوان عدالت اداری در پاورقی آورده شده است. جلد دوم کتاب با عنوان مسائل حقوق کار منتشر خواهد شد و نویسندگان در آن موضوعات اختلاف برانگیز و چالشی و کاربردی و بویژه ارزیابی مقررات آئین نامه‌ای و آراء دیوان عدالت اداری و هیأت‌های تشخیص و حل اختلاف را به تفصیل مورد بحث قرار می‌دهد.

در جلد سوم غرض بر این است که نویسندگان کلیات و اصول و مطالب اولیه حقوق کار را می‌دانند لذا بحث‌های فنی و تکنیکی مطرح می‌شود تا علاوه بر غنی سازی حوزه علمی حقوق کار به جنبه‌های کاربردی موضوع نیز پرداخته شود و برای دست اندرکاران این حوزه هم این دانشگاهیان، کارگران، کارفرمایان، وکلا، قضات و اعضای هیأت‌های تشخیص و حل اختلاف قابل استفاده باشد. در هر صورت نویسندگان خود را محتاج نقد و پیشنهاد خوانندگان می‌دانند و دست اندرکاران حوزه عملی حقوق کار می‌دانند.

کتاب حاضر شامل پنج فصل است که فصل اول، مربوط به کلیات حقوق کار یعنی تعاریف، اصول و تاریخچه و منابع است. فصل دوم، ناظر بر شناخت ارکان و روابط کار (کارگر و کارفرما) و دایره شمول قانون کار است. فصل سوم، درخصوص قرارداد کار است و فصل چهارم شرایط کار اعم از مزد و ساعات کار سایر شرایط به صورت تفصیلی بحث می‌شود و آخرین فصل نیز بازرسی کار و راه حل اختلاف کار می‌باشد. در پایان از سرکار خانم دکتر خدیجه شجاعیان که با مطالعه متن نقطه نظرات ارزشمندی را ارائه فرمودند سپاسگزاری می‌شود.

کوروش استوار سنگری

مهر ۹۵